

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
Pe strălucitate 300 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava Mică sub Nr. 3-1938.

Proprietar: Mitropolia Română Unită din Blaj
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Director, IULIU MAIOR Redactor, SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Cuvânt pentru țărani

— Ce se cere dela populația satelor — Bogăția țării atârnă
de munca săteanului —

Duminecă în 15 Iulie dl prim-ministru
Ion P. Gîgurtu a rostit la radio o cuvântare,
dela plugăria țării.

La început, dl prim ministru a arătat că
guvernul condus de domnia sa are datoria să
spere hotarele țării și să sprijine plugăria,
ca ea să poată înainta așa cum trebuie. Pentru
ca guvernul să-și poată îndeplini însă această
datorie, trebuie ca și plugăria să o dorească
și să vrea să lucreze pentru binele ei și al țării.

Dela populația satelor, adică dela plugari,
se cere numai ca să aibă încredere în voința
guvernului de a-l ridica la o vjeață mai bună și
să ajute apoi prin munca lor la această ridicare.
Fără muncă nu se poate face nimic. Trebuie știut
că o muncă făcută la timp, o muncă ce pre-
cește îndoiț. Guvernul se va îngriji apoi ca
această muncă să fie răsplătită după dreptate.

Puterea de a se ridica prin muncă chib-
zuită la o vjeață mai bună, și-o va găsi plu-
garul în mândria de român, în gândul că el
este român și că prin munca lui el luptă la
ridicarea și înălțarea neamului său.

Mai departe, dl Gîgurtu a arătat că a-
ceastă muncă trebuie făcută cu îngrijire și chib-
zuită mare, ca să fie spornică și să aducă
roade îmbelșugate. De munca chibzuită și bine
înțeleasă a plugarilor atârnă bogăția țării în-
tegră. Cea mai mică pagubă sau cea mai mică
înăltare făcută într-o gospodărie țărănească se
simte în gospodăria țării întregi. Are o mare
însemnătate pentru bogăția țării. Și ca lucrul
acesta să se vadă mai limpede, dl ministru
Gîgurtu a dat câteva pilde și socoteli.

Dacă femeea gospodină, a spus d-sa, sparge
doar numai cinci ouă din nebăgare de seamă, la
4000.000 de gospodării, aceasta înseamnă
20000.000 de ouă sparte sau 30-40.000.000
de pagubă pentru țară. Doi pul morți din ne-
îngrijire, fac pentru toate gospodăriile 8 mi-
lioane de pul sau două sute de milioane lei.
Dar doi pul mai înseamnă un câștig pentru
țară de cel puțin 500 de milioane. Trei metri
de pânză țesută în casă din în sau cânepă mai
mult, înseamnă 12 milioane metri și atinge va-
loarea de un miliard.

Guvernul naționalist se va îngriji apoi ca
și plugarii în mâna cărora stă toată bogăția
țării să se poată bucura de munca lor. Va face
aceasta îngrijindu-se, ca ceea ce vând plugarii
din gospodăriile lor să aibă prețuri bune și
mari și îngrijindu-se ca între sate și orașe să
fie drumuri bune și frumoase.

Altă grijă a guvernului va fi apoi înze-
atrarea plugarilor cu mașini și unelte bune și
ieftine.

Fără mașini și unelte bune nu se poate
sporî rodul pământului și aceasta are iarăși o
mare însemnătate pentru țara întreagă.

Dacă rodul pământului în grâu, porumb,
rapită și altele va fi sporit numai cu o sută
kilograme la hectar, la 12 milioane de hectare,
câte sunt în țara întreagă, înseamnă că am
mărit bogăția țării cu peste șapte miliarde lei.
Dacă am avut mai mult cu 200 kilograme, spo-
rul pe țară va fi de 14 miliarde lei. Din pân-
tământul nostru bogat, putem înțea ca să ținem
gem o recolta îndoită celei de acum, dacă facem
plugăria, așa cum trebuie. Spre aceasta
trebuie să ne năzuim cu toții.

Nu putem fi o țară bogată și puternică
dacă satul nu este bogat. Toate se leagă între
ele și atârnă în mare parte de munca pluga-
rilor de rodul muncii lor.

Plugarii trebuie să-și iubească și să-și
cinstescă meșteșugul lor, căci este cel mai
frumos meșteșug, mai sănătos și mai binecu-
vântat de Dumnezeu. Și mai este apoi un lucru
pe care plugarii nu trebuie să-l uite, a spus
dl ministru. Acesta este credința în Dumnezeu.
Ea ne dă putere să muncim și să ne ridicăm
cât mai sus. În credință în Dumnezeu găsim
putere să ne ridicăm și să trecem peste neca-
zurile și greutatea care ne apasă. Din credință
trebuie să tragem puterea de muncă și dorul
de a ajunge în rândul popoarelor mari.

Darul M. S. Regelui pentru refugiați. În
dorința de a veni în ajutorul refugiaților năpăstuiți și lo-
viți de soartă, M. Sa Regele a hotărât să pună la dis-
poziția țărănilor meseriași olari, cioplitori de lemn, co-
jocari etc.) cari s'au refugiat din Bucovina și Basarabia,
gospodăriile gata din „Muzeul Satului” dela București.
Totodată M. S. regele a hotărât ca din vânzările, făcute
la luna cărții și la librăria Fundațiilor Regale, să se dea
10% pentru ajutorare refugiaților. În felul acesta ei vor
putea să-și ducă mai departe munca lor, având un adă-
post, până când lucrurile se vor îndrepta și se vor in-
toarce la vadul lor.

**Parastas pentru luptătorii naționaliști și
ostașii căzuți la datorie.** În zilele trecute s'a slujit
la București un parastas pentru odihna sufletului luptă-
torilor naționaliști și ostașilor căzuți în vremea din
urmă la datorie. Parastasil a fost slujit de vladicii țării,
fiind de față mulți din camarazii și prietenii celor căzuți.

Porunca holdelor

Își au și holdele porunca lor. Acum când
spicul de grâu a dat în copt și holdele se vâ-
luresc aurii în bătaia vântului, trebuie să ne
grăbim să împlinim și aceasta poruncă. Trebuie
s-o împlinim grabnic și fără întârziere. O holdă
de grâu, ori cât de frumoasă ar fi, ori cât de
făgăduitoare de belșug s'ar orăta, nu este încă
o bogăție. Mai trebuie împlinite încă atâtea lu-
cruți până ce grâul va fi pus la adăpost în
hambare și până unui an întreg asigurat.

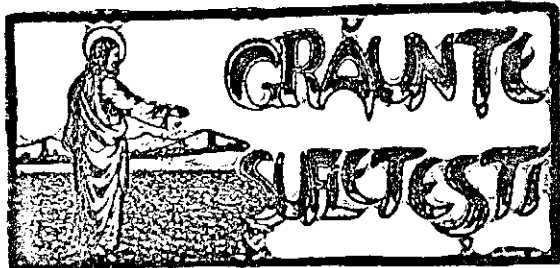
În zilele acestea, așa puține câte sunt tre-
buie făcut și secerișul. Holdele nu așteaptă și
orice bob de grâu pierdut este o pagubă, nu
numai pentru gospodăria plugarului, ci și pen-
tru țară.

Plugarii înțeleg mai bine ca oricine acea-
stă poruncă, dar lipsesc încă multe hote care
ar putea coasa și seceră. Vitregia vremurilor
a făcut ca o parte din plugari să fie departe
de gospodăria și ogoarele lor și cu arma în
mână să păzească hotarele. Locul acestora tre-
buie să-l ținem noi, cei cari am rămas acasă.
Trebuie să-l ținem prin muncă îndoită și chiar
întreită, dacă s'ar cere. Nimic nu trebuie să se
piardă. Pământul trebuie să dea roada tot așa,
dacă nu mai multă și mai bogată ca în alți ani.
Țara are de purtat acum cheltuieli mari și multe,
cari însă numai prin o roadă bogată pot fi a-
coperite.

Porunca holdelor, porunca de a munci bine
și la vreme toate ogoarele noastre este porunca
țării, care se cere apărută și susținută de munca
fiilor ei. Fiecare trebuie să fie un ostaș, pe zonă
sau acasă, la hotare ori pe ogoare, unii cu
arma, iar alții cu seceră și sapa, toți împli-
nind însă aceeași poruncă.

**Un vapor românesc scapă dela moarte 13
marinari francezi.** În luptele cumplite de pe mare se
petrec zilnic lucruri înspăimântătoare. Un vapor româ-
nesc a fost martor la o luptă pe mare între un vapor
francez și unul englez. Vaporul francez a fost atacat și
scufundat de un vapor de război englez, în apropierea
vaporului românesc. În fața cumplitei nenorociri care se
deslășura sub ochii lor, marinarii români au alergat în
ajutorul marinarilor francezi. Au fost mântuiți astfel 13
marinari francezi. Doi dintre ei înnebuniseră de groază.
Marinarii francezi au fost duși pe vaporul românesc, unde
li-s'au dat haine și de-ale mâncării. După o oră de mers
vaporul românesc a întâlnit un vapor francez cărui i-a
dat în grija pe marinarii scăpați dela moarte.

Colaboratorii noștri, cari au de gând să ne
trimită articoli ori poezii pentru „Calendarul dela Blaj”,
sunt rugați să ni-i trimită cât mai curând, pentru că în-
cepem deja tipărirea calendarului pe 1941.

Explicarea st. liturghii Prefacerea

Cât ce termină cantorul cântarea: „Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Savaot...” preotul își ridică spre binecuvântare mâna dreaptă, își pleacă capul și cu smerenie binecuvântă sfânta pâine ce se află pe disc zicând: „**Luați, mâncați, acesta este trupul meu, carele pentru voi se frânge, spre iertarea păcatelor**”, iar strana răspunde: „**Amin**” ceea ce înseamnă aici: „**cu adevărat așa este**”, adică pe sf. disc din cliptă aceasta nu se mai află pâine, căci aceea s'a prefăcut în însuși trupul Domnului. În semn de mare cinste preotul se și pleacă numai decât, făcând o adâncă închinăciune.

Își ridică apoi din nou mâna dreaptă și binecuvântând vinul din sf. potir, zice: „**Beți dintru acesta toți acesta este sângele meu al legii celei nouă, carele pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor**” Apoi se închină din nou, știind că din cliptă aceasta în sf. potir nu mai este vin, ci însuși sângele Domnului. Poporul răspunde din nou cu: „**Amin**” adică: Așa este.

În biserica noastră aceste cuvinte se rostesc cu voce înaltă, ca poporul să-și poată da seama de marea însemnătate a cliptei aceleia. De aceea și rugămintele poporului în timpul rostirii acelor cuvinte. În biserica latină, aceste cuvinte se rostesc în taină, ca nu cumva auzind toți aceste cuvinte, să le învețe și să le rostescă cineva fără cinstea cuvenită ori chiar în batjocură.

Plecându-și apoi capul, preotul se roagă în taină aducându-și aminte de porunca Domnului, de a săvârși această prefacere întru pomenirea lui, apoi de crucea Domnului, de mormântul de învierea cea de a treia zi, de sulrea la ceruri, de șederea de a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, de a dona și preamărita iarăși venire, zice cu glas înalt: „**Ale tale dintru ale tale ție-ți aducem, de toate și pentru toate**” și zicând aceste prinde cu mâinile crucei, discul cu dreapta și sf. potir cu stânga și înălțându-le, face cu ele summul crucii, iar strana răspunde: „**Pe tine te laudăm, pe tine bine te cuvântăm, ție-ți mulțămim, Doamne, și ne rugăm ție, Dumnezeului nostru**”.

Prin cuvintele: „ale tale...” preotul îi imblă lui Dumnezeu această sf. jertfă, aceste sf. daruri pe cari el însuși ni le-a dat și-l rugăm să le primească, cum a primit onorând jertfa lui Abel, a lui Avram, a lui Melchisedec, și toate jertfele legii vechi. Apoi cere, se roagă și se encerește, ca Dumnezeu să trimită pe Spiritul său cel sfânt peste aceste daruri ce sunt puse înainte, ca să fie celor ce se vor cumineca, spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărțirea Spiritului Sfânt, spre plătirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea către Dumnezeu, iarăși nu spre judecată sau spre osândă.

Continuă apoi preotul zicând: „**Încă îți aducem această slujbă cuvântătoare pentru cel repausat întru credință, strămoșii, părinții, patriarhii, prorocii, apostolii, propovăduitorii, evangheliștii, mucenicii, mărturisitorii, pustnicii și pentru tot sufletul ce s'a săvârșit întru credință, mai ales pentru sfânta, curata preabinecuvântata, mărita Doamna noastră de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioara Maria**”, totdeauna cădește sf. masă jur împrejur și pomenește în taină, pe cine vrea dintre vii și morți, pentru cari slujește sf. liturghie, iar, după ce sfârșește

poporul cântarea: „**cuvine-se cu adevărat**” sau imnosul dela rând, zice cu glas înalt: „**Întâiu pomenește, Doamne, pe Preafericitul Părinte Papa (cântare) ori pe Preasfințitul Episcop (cântare), pe cari îl dăruiește sfintelor tale biserici, în pace, întregi cinstiți, sănătoși, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului tău**”, iar poporul răspunde cu: „**și pe toți și pe toate**”, adică pomenește, Doamne, și pe toți și pe toate, voind să arate prin cuvintele acestea că sf. liturghie se slujește pentru toți credincioșii, fie tineri, fie bătrâni, fie bărbați, fie femei. De aceea se și roagă preotul numai decât, în taină, ca Dumnezeu să-și aducă aminte de orașul sau satul în care viețuim și de toate orașele și satele și de cei ce credință locuiesc într'insule, de cei ce sunt în călătorie, de cei bolnavi, de cei ce se ostenesc, de cei robiți și de mântuirea lor, de cei ce aduc daruri și fac bine întru sfintele lui Dumnezeu biserici și-și aduc aminte de cel sărac. Pe urmă apoi zice preotul: „**și peste noi peste toți trimite milele tale**” și cu aceasta se sfârșește partea cea mai însemnată a sf. liturghii, urmând acum sfânta împărțeașă sau cuminecătura.

Părintele Iuliu

Știri bisericești

Consacrarea întru episcop a p. Dr. Ioan Suciuc, profesor la Academia Teologică din Blaj, s'a făcut la Oradea, în catedrala gr.-cat., sâmbătă în 20 Iulie, sărbătoarea sf. proroc Ilie. Amănunte și raport în numărul viitor al gazetei

Noul protopop al districtului Arleş este p. Onoriu Savu, care va conduce acel protopopiat din Câmpia-Turzii, unde este paroh. Sf. Iuliu Sa a fost numit în locul p. protopop Gavril Pop dela Luna-Arieșului, care a trecut la pensie. Introducerea în scaunul de protopop s'a făcut duminică în 7 Iulie de către p. canonic Victor Pop dela Blaj. La această introducere a luat parte și dl. prefect al județului Turda Vasile Candrea, întreagă administrația plășii, p. canonic dela Blaj Iuliu Maior, dl. sub-director al fabricii de coie B. Ungurean și o multime mare de popor.

Foița „Unirii Poporului”

Doine

*Păsărică cu cunună,
Mândru cântă noaptea pe lună,
Ca ziua pe vreme bună...
Înlma 'n mine nu-l bună,
Că-i înclinsă cu curele,
Mâncată-i de multe rețe.
Și-i înclinsă cu brâu lat,
Rănită-i de mult bănat.*

*Pasăre de pe ogoară,
Cântă fetelor, să moară;
Pasăre de pe ovese,
Moară când or fi mtrese.
Măsa bine le-ar găta:
Clopotele le-ar cânta.
Măsa bine le-ar găti,
Clopotele le-ar jăli,
N'ar trăi cu strelnii.
Că strelnu-l tot streln
De-al face din apă vin,
Nu-l faci pe voie deplin,
De-al face din apă bere,
Nu-l poți face pe plăcere,
De-al lucra cât ai lucra,
Nu-l mai poți îndestula.
De-al lucra pământul tău
Nu ar zice că-l bugăt.*

*Vall mila strelnului,
E ca umbra splinului,*

*În postul Crăciunului.
Streine, numai streine,
Crepăre-ar înlma 'n tine!
Să-ți lasă și sufletul,
Să nu te mai vad altul!*

C. Manu.

Adevărul și minciuna

Au fost odată doi negustori. Uaul din ei trăia numai cu minciuni, celălalt numai cu adevărul. Așa că ajunsese lumea să le zică: unuia Minciună, iar celălalt Adevăr.

Minciună era cu mult mai bogat decât Adevăr.

— Ei, prietene — zise într-o zi Minciună, prietenului său Adevăr — ce părere ai? Nu crezi tu oare, că în lumea asta-i mai bine de cel ce trăiește numai cu minciuni, decât de acela care trăiește cu adevărul?

— Nu, răspuse Adevăr, nu cred. E adevărat, că de multe ori mai repede izbutești cu minciunile, dar nu trece mult și vine ceasul părerilor de rău.

— Ia stai, Adevăr. Știi că sunt de zece ori mai bogat decât tine. Uite ce! Întrebă toată lumea, dacă-i mai bine să trăiești cu adevărul decât cu minciuna și de ți-o da dreptate, toată averea mea a ta să fie, iar de mi-o da mie dreptate, atunci tot ce ai tu astăzi, al meu să fie. Ce spui? Te prinzi?

— Nu. Așa prinsoare nu-mi place: tu vii ca un răpășag, în care norocul se vede bine că va ține cu tine. Dacă am întreba pe Dumnezeu, zic și eu c'ar mai merge... Dar... așa să

întrebăm lumea, înseamnă să întrebăm pe cei cari sunt de o părere cu tine. Și la urma urmei, puțin îmi pasă de ce crede cealaltă lume. Eu unul, am părerea mea și asta mi-i de ajuns! N'am nici o nevoie de bogățiile tale și nu văd cam la ce mi-ai primejdui, așa fără nicio pricină mult, puținul avut, pe care mi l-am agonisit!

— Spune mai bine, că ți-e frică — răspuse Minciună — și nu mai fă pe mândrul!

— Văd bine că nu ne înțelegem — zise Adevărul — și de aceea orice vorbă-i de prios. Orice mi-ai spune, n'ai să mă poți face să trăiesc ca tine și tot așa, în zadar aș vorbi și eu, căci n'am să te pot face să-ți schimbi felul vieții. Uitate ce spun eu, ești încă tânăr și nici eu bătrân nu sunt. Dacă Dumnezeu ne-o dăruie zile, vom ajunge poate să vedem într-o zi, cum e mai bine de trăit.

— Fie și așa frățioare. Cu toate acestea nădăjduesc, că tot mie ai să-mi dai dreptate — adăogă Minciună zâmbind. Adevărul nu răspuse.

Se scursese treizeci de ani. Adevărul și Minciună îmbătrâniră. Și iată că într-o zi întâmplarea li aduse iar față în față.

— De mult nu ne-am mai văzut, frate, zise Minciună. Nici nu mai nădăjduiam să te mai întănesc vreodată... Ei, cum îți merge?... Ai făcut avere?...?

— Avere? Nu, n'am făcut — răspuse Adevărul. Dar... slavă Domnului, o duc destul de bine... E drept... nu mai pot mucci, căci sunt prea bătrân, dar Dumnezeu mi-a dat un băiat bun, care îngrijește acum de toată casa.

Sălbătăcia unor oameni

Ei au legat o bătrână de mâni și de picioare, apoi au ascuns-o într'un coteș de porci

O sălbătăcie nemaipomenită s'a petrecut, nu de mult, în comuna Bogata din jud. Brăila.

Bătrâna Bălașa Zamfir, fiind bolnavă și oarbă s'a înțeles cu fiul ei Neagu și cu soția acestuia Maria, ca s-o țină și s-o îngrijească câte zile va mai avea. În schimbul acestei îngrijiri ei avseau dreptul să folosească pământul bătrânei.

După ce a intrat în stăpânirea pământului, săteanul Neagu s'a gândit să-și omoare mama, ca să se scape mai repede de ea. În înțelegere cu fiul său Dumitru, el și-a legat mama de mâni și de picioare și apoi a ascuns-o într'un coteș, unde a ținut-o fără mâncare câteva zile și nopți. Dela o vreme nefericita bătrână a început să plângă și să strige după ajutor. Ca să nu o mai audă vecinii, sălbătăciul sătean s'a hotărât să-și omoare mama. Și ca omorul să nu fie înfăptuit de el, a îndemnat pe fiul său Dumitru, un copilandru de vr'o 14 ani, ca s-o omoare. La îndemnul tatălui său, tânărul Dumitru a intrat în coteșul porcilor și cu câteva lovituri de cuțit a încercat să-și omoare bunică.

Nu și a putut însă duce la îndeplinire nelegiuirea lui faptă. A fost văzut de vecini, cari au spus totul jandarmilor.

Așt Neagu Zamfir, cât și soția sa Maria și fiul lor Dumitru au recunoscut că au vrut s-o omoare pe bătrâna Bălașa Zamfir, pe care o credeau o povară pentru gospodăria lor.

Sălbătăcii săteni au fost trimiși în judecată ca să răspundă și acolo de fapta lor, înainte de a da seama înainte judecății cerești.

Vorbăria nesocotită costă vieți omenești.

Ia seama ce vorbești și unde vorbești.

— N'ai decât un băiat?

— Uaui singur și nicio fată.

— Eu am și băieți și fete și cu toate că-s mai mulți, nu vor să mă ajute niciunul... Dar ceea ce-i mai rău, e că nu mă cințesc cum se cade. Dumnezeu i-a înzestrat cu multă deșteptăciune, dar din nenorocire, n'au de loc inimă. Imi risipesc fără nicio rușine averea și n'au cel puțin recunoștință că le-am dat tot vrutul meu. O să s'alesgă praful de averea mea, și eu n'am nicio putere s'o împiedic. „Să faci ce-or vrea, imi spun uneori, mai rău decât atâtea, nici că se mai potec”. Dar nu numai dela copii mi se trag necazurile: toți prietenii mei cei vechi, negustorii, toți mă nșeală și mă fură, care cum poate mai bine; neamurile mă cărăie într'una pe la tot felul de judecăți... În scurt... bătrânașea mea, frate, e tristă, nu i de loc veselă...

Adevăr și Minciună vorbiră cât mai vorbiră și după aceea se despărțiră.

— Sărace prietene, cum ai ajuns l se gândi Adevăr, depărtându-se... N'ai să mai spui că-i mai bine să trăiești cu minciunile decât cu adevărul; ai înșelat pe alții și uite că și pe tine te înșeală alții — și prietenii și neamurile și chiar copiii tăi. N'ai fost în stare să-ți deschizi ochii la vreme și ai trăit și tu ca toți ceilalți. Și când mă gândesc, păcătosul de mine, că a fost o vreme când râvneam la traiul tău... Acum văd că nu deștepți decât milă, căci, cu toate bogățiile tale, azi ești mai sărac ca oricare altul...

Leon Tolstoi

Cum stă lumea și țara

O însemnată hotărâre a guvernului

În aceste zile grele muncile plugărești trebuie să se facă la vreme ca țara să nu fie primejdnică și de foamete. Guvernul a luat însemnată hotărâre pentruca muncile la câmp să poată fi făcute la vreme.

Potrivit acestor hotărâri toți plugarii sănătoși, până la vârsta de 70 ani, pot fi mobilizați pentru lucru. Munca aceasta le va fi însă plătită. Primarii și prefecții din județe sunt datori să vegheze asupra muncilor și sănt răspunzători de bunul mers al plugăriei.

Apărarea ordinii politice de azi

Ministerul de Interne a luat unele măsuri pentru a păstra liniștea în țară și pentru apărarea ordinii politice de azi. Așa este oprit de a se propovădui prin grai viu sau în scris schimbarea organizării politice a țării. Deosemenia este oprit de a se înființa societăți ascunse, cari să lucreze împotriva partidului de azi al țării.

România s'a retras din Liga Națiunilor

Guvernul român a hotărât ca România să se retragă din Societatea Națiunilor. În urma acestei hotărâri, dl. Mihail Manoilescu a poruncit întocmirea scrisorilor de lăpsă pentruca toate obligațiile noastre față de Societatea Națiunilor să înceteze.

În legătură cu această hotărâre dl. Manoilescu a făcut unele declarații, arătând cauzele pentru care România s'a retras și noul drum pe care îl va lua politica țării noastre de acum înainte.

Inscrierile în Partidul Națiunii

Conducerea Partidului Națiunii a dat noul îndrumări după cari să se facă inscrierile în partid.

Între altele se spune că Evreii botezați sau acei cari poartă nume românești, soțiile creștine ale Evreilor sau Evreicele soții de Români, chiar dacă sunt botezate nu se vor înscrie în partid.

Controlul actelor fiecărui cetățean se va face cât se poate de bine pentru a se vedea originea fiecăruia, care cere înscrierea în Partidul Națiunii.

Vești mincinoase asupra Basarabiei

Posturile de radio rusești încontinuu dau acum vești neadevărate despre stăpânirea românească în Basarabia.

Așa de curând au spus că Basarabia a fost lăsată în părăsire de guvernul românesc și că este lipsită de industrie, adică de fabrici și ateliere. A doua zi însă același post de radio a spus că Basarabia are un număr destul de însemnat de mori, fabrici și ateliere.

Cât de adevărate-s veștile pe cari le dau aceste posturi o știm cu toții.

Ce s'a mai petrecut în străinătate

În săptămâna aceasta, lucrul mai însemnat a fost întâlnirea dela München între miniștrii Italiei, Germaniei și Ungariei. Gazetele au scris pe larg despre această întâlnire.

Nu s'au petrecut însă lucruri cari să schimbe situația de azi.

Întâlnirea dela München

Mult a mai dat de vorbit lucrul și această întâlnire. Au fost mai ales o seamă de oameni,

cari au socotit că odată cu această întâlnire a sosit pentru ei ceasul împlinirii tuturor dorințelor și pofțelor lor.

Întâlnirea aceasta are o mare însemnată pentru întreaga Europa și a fost făcută cu un scop hotărât.

În această sfătuire dl. Hitler și contele Ciano, ministrul Italiei au pus la cale unele lucruri în legătură cu războiul cu Anglia și cu noua ordine, care va fi făcută în Europa.

A fost chemată la această sfătuire și o delegație ungară. Delegația ungară a plecat la München, în frunte cu contele Teleky și contele Csaky.

Ce s'a vorbit la München nu se știe. Din cele ce scriu ziarele germane și italiene se poate vedea însă că marile puteri, Italia și Germania urmăresc să păstreze pacea în țările dela Dunăre și partea de miazăzi a Europei. Ungaria a fost sfătuită să nu turbure înțelegerea și ordinea din această parte a Europei, prin cererile ei.

Organizarea Franței

Franța și-a schimbat din temelii înfățișarea politică. Șef al statului francez este mareșalul Pétain. Administrația țării este condusă de o echipă de 12 miniștri, ajutați de secretari generali. În fruntea provinciilor se vor pune guvernatori.

„Concedii de seceriș”

În Ungaria au început a se da concedii de seceriș unui număr mare de soldați.

O parte din soldați rămân însă sub arme, deoarece după cum declară prim-ministrul Ungariei ei sunt încă trebuincioși.

Mersul războiului

Lupte mari și însemnate nu s'au dat până acum. Se fac încă pregătiri, căci atacarea Angliei la ea acasă nu este un lucru destul de ușor.

Până acum se dau mai mult lupte de vapoare în Marea Nordului și între avioane. Englezii fac în fiecare zi zboruri deasupra Germaniei, iar aviația germană bombardează coastele Angliei, porturile ei și alte orașe.

Vineri, însuși regele George al Angliei și dl. Churchill au fost în primejdie din cauza unui atac al aeroplanelor germane.

Regele și dl. Churchill inspectau întăriturile dela Ashford, când au fost prinși de atacul german.

Către sfârșitul săptămânii trecute a început o mare bătălie pe apă, în Marea Mediterană, între vapoarele italiene și engleze. Această bătălie a ținut mai multe zile și se spune că Anglia a avut pierderi însemnate.

Ultimele știri arată că mai multe vapoare engleze au fost scufundate, iar altele au fost scoase din luptă.

Pe de altă parte știrile date de Germani arată că până azi Anglia a pierdut în luptele pe mare vapoare foarte multe, socotite după greutatea lor, peste 4.300.000 tone (o tonă are 1000 kg).

Deosemenia se anunță că atacurile pe cari aviația germană le dă asupra Angliei sunt tot mai puternice și mai dese, așa că se poate spune că au venit zile negre și pentru poporul englez.

Ce se mai petrece în America

Țara aceasta mare și puternică n'a rămas cu totul străină de războiul din Europa.

Luptele de pe pământul Europei au fost urmărite de aproape de poporul american. Au

st și acolo unele frecări. Așa o parte a poporului american dorea intrarea în război împotriva Germaniei. Mulți au fost însă pentru politică de pace.

Acum se fac pregătiri pentru alegerile de reședințe. Se vorbește că dl Roosevelt a fost îrgat de partizanii dsale să-și pună pentru a doua oară candidătura la scaunul de președinte al Statelor-Unite.

Se mai spune apoi că Statele Unite fac arși pregătiri de înarmări și că ar avea de gând să pună mâna pe coloniile europene din America și apele ei.

O văduvă eroică

de Dr. Elie Dăianu

Un om înaintat în vârstă, ca mine, care am trecut peste 70 de primăveri, observând cum trec la epincie unii și alții, ar trebui să stea să tot scrie la ecroloage, adică să povestească despre cei răposați e curând. N'ar fi un lucru prea plăcut pentru mine, ar poate ar fi folositor pentru cititori, mai ales pentru ei mai tineri.

Uneori nu pot să nu scriu.

Am primit un necrolog, care-mi vestește și mie, a tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că a trecut la cele veșnice Todossia, rămasă văduvă după tefan Cămpian, plugar din Palatca de pe Câmpia Ardealului.

Săraca nana Todossia, moare în al 83 an al vieții, l 24-lea văduviei sale! Soțul ei, Ștefan Cămpian, nu era implu plugar, ca orișicare, ci era chiar d'ac al bisericei din sat. El cânta în strana bisericii din Palatca, și ra om cu multă evlavie, dar cu foarte puțină avere. Avea chiar două jughere de pământ. Atât! Și ce mai ica dela slujba diecească, prescuri, parastase și puținel ir. Când a murit bietul Ștefan, diacul, l-au îngropat umos, că veniseră toți cântăreții din șapte sate, și l-au lans pe lângă tot satul Palatcei, și văduva lui, Todossie cu cei opt copii ai săi. Dar la urmă a rămas biata văduvă singură cu copiii săi. Opt copii, de crescut, și umal două jughere, fără bărbat la casă.

Se măritase fetița Todossie când era numai copilă de 16 ani, și acum rămase văduvă la vârsta de 60 ani. Dintre copiii cinci erau ficioari: Ioan, Vasile, Ștefan, Alexandru și Liviu. Pe toți i-a purtat la școală. Să te airi, și să întrebi: cum?

Ioan cel mai mare s'a făcut preot. Dacă tatăl său foat cantor, se gândia mamă-sa, el trebuie să se facă opă. Și i-a ajutat Dumnezeu, a absolvit liceul, a intrat a seminar, și s'a făcut preot neînsurat, că să poată juta pe frații săi mai mici. Vasile a urmat și el pilda tatelul său mai mare, s'a făcut și el preot, dar s'a inurat, și e preot tocmai în satul tatălui său, în Palatca. ire cinci copii. El, ca și frate-său mai mare, a ajutat pe eilalți frați, cari urmau și ei liceul. Ștefan s'a făcut și l preot, dar ca și frate-său Vasile, au murit de tineri, pre nespusa durere a mamei sale.

Alexandru, al patrulea fiu al diacului din Palatca a absolvit și el teologia la Blaj, dar s'a făcut profesor, mai învățând după teologie și filosofia.

Cel din urmă, Liviu, n'a urmat multe clase și a mbrățișat meseria, făcându-se croitor, în Cluj. Căsătorit i avut 3 copii, cari toți în grija bunicii au rămas dimbreună cu măicuța lor. Atunci se așezase și dansa la Cluj, și de atunci o cunosc și eu mai bine, că mai venia pe la soru-mea, când ieșea dela biserică.

În timpul din urmă se întoarse biata văduvă la satul său cu cele două jughere și acolo și-a dat sufletul, după o îndelungată și lămuritoare suferință. A fost îngropată tocmai în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel, cu mare cinste.

N'a ajuns astfel să audă de doliul nostru național pentru pierderea nedreaptă a Basarabiei și Bucovinei, dar a pus ea în doliu cernit inimile copiilor și nepoților săi.

În foaia de jaleică vestire a morții ei, copiii li spun acest cuvânt de despărțire:

»Scumpă mamă! Ne-ai lăsat acum pe noi și te-ai dus la ceilalți copii și la tata. Bună mamă! Pentru croismul cu care luptând în viață, ca puțin alte mame, ai biruit grozave greutăți împreunate cu purtarea noastră la școală, ca apoi cu răbdare să primești pierderea celor patru copii mari, dreptul Judecător îți va da răsplata binemeritată.»

Deplângem cu filii săi pe aceasta mamă vrednică de toată lauda și prăznuim pomenirea ei pentru pilda ce lasă urmașilor și tuturor, — Dumnezeu să o odihneasă în partea dreptilor săi!

STIRILE SĂPTĂMĂNI

Ca să nu ne păgubim cetitorii, fiindcă apărem peste vară în patru pagini, dăm în schimb toți articoli și știrile cu litere mai mărunte, ca astfel să aibă de citit destul.

Abonament nou am început cu ziua de 1 Iulie 1940. Rugăm deci pe cititorii noștri să binevoiască a ne trimite abonamentele pe jumătatea a doua a anului 1940. Să nu se uite că abonamentele se plătesc totdeauna înainte.

Reședința Mitropoliei Bucovinei s'a mutat la Suceava. Răpindu-ni-se o mare parte din Bucovina, împreună cu capitala aceleia Cernăuții, care era și reședința Mitropoliei ortodoxe a Bucovinei, reședința aceleia Mitropolii s'a mutat la Suceava, fosta capitală a Moldovei dela anul 1374 până la anul 1564. Acolo se află una dintre cele mai frumoase biserici ale țării, biserica Mirăuților.

O comună vrednică s'a dovedit a fi comuna Ciurnăra din jud. Sălaj, care, după cum ne scrie cantorul de acolo dl Emanoil Pop, a colectat pentru bieții basarabeni și bucovineni refugiați suma de Lei 22t9 în vreme de 3 ore. Ne mirăm mult de această sumă atât de mare, când comuna este foarte mică și săracă. Se vede însă că inimile Românilor noștri sunt foarte dăruitoare. Colecta au făcut-o conducătorii gărzii naționale Pop Emanoil și Boticaș Isaia. Încercăm cu drag această veste înbucurătoare și indemnăm și pe celelalte comune să-i urmeze pilda.

Și în 1426 era românească Basarabia. Acuma că ni s'a răpit Basarabia, învățații noștri caută dovezi tot mai multe pentru a arăta lumii că Basarabia a fost totdeauna, afară de timpul dintre 1812—1918, românească. Astfel în cea mai veche hartă din câte se cunosc, o hartă din anul 1426, Basarabia este pământ întregitor al Moldovei românești. Să nu ne uităm de ea niciodată.

În localurile de petreceri nu se poate cânta decât românește. A trebuit să ni-se răpească Basarabia, ca lumea dela noi să-și dea seama că prea ne-am înstrăinat în multe privințe. De pildă în localurile de petrecere tot cântece streine se cântau, tot așa și la radio. S'a dat acuma, în sfârșit, ordin ca în localurile de petrecere să nu se cânte decât românește, și încă numai cântece de jale, așa cum se potrivește cu necazul nostru de acuma.

Ocotirea familiilor cu copii mulți. Cehii și Moravii au văzut că neamul lor numai așa poate dăinui dacă vor avea copii cât mai mulți. În Cehia și Moravia sunt 6441 de familii cari au peste 7 copii. Acestor familii li s'au plătit, până la sfârșitul anului 1939 un milion 300.000 coroane cehce precum și tot felul de muncări în valoare de un milion coroane. Să luăm pildă și noi dela Cehi și Moravi. Numai o țară cu copii mulți poate fi tare și se poate apăra de dușmani.

Inscrieți-vă copiii la școlile de agricultură. La Școala Inferioară de Agricultură Turda, jud. Turda se primesc înscrieri de elevi pentru clasa I-a, absolvenți a 7 clase primare, în vârstă de cel puțin 16 ani. Durata cursurilor este de 3 ani. Înscrierile se primesc până la 15 Septembrie 1940, la Direcțiunea școlii. Doritorii pot cere lămuririle.

Retragerea drepturilor de crășmărit în Ardeal. Potrivit unei hotărâri, aduse în anul 1938, multe brevete de cărciumi (drepturi de crășmărit) din Ardeal urmau să fie retrase pe ziua de 1 Octombrie 1940. Aceste drepturi au fost prelungite până la 30 Iunie 1940. Acum s'a hotărât că nu se mai dă nici o prelungire pentru folosirea acestor brevete, și cărciumarii vor trebui să-și închidă cărciumile. Noile brevete se vor da prin cereri făcute către Administrația Financiară.

În atențiunea părinților cari au copii orbi. În așezământul pentru ocotirea orbilor din Cluj, mai fiind locuri libere cu întreținere pe cheltuiala Statului, se primesc pentru educație și învățământ pentru anul școlar 1940—41 copii orbi (numai băieți) în etate de 7—12 ani. El trebuie să fie perfect sănătos și educat. Cererile timbrate legal, însoțite de actul de naștere, certificatul de naționalitate, certificatul de pauperism (sărăcie) și certificatul medical, se trimit Așezământului pentru Ocotirea orbilor din Cluj, Str. Regele Carol II, Nr. 25. până cel mai târziu 15 Septembrie 1940.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Câți locuitori are Germania. După ultimele socoteli, Germania are 221, fără Boemia și Moravia, o suprafață de 681.000 kilometri pătrați și 90 milioane locuitori. Afară de aceasta mai are încă o parte din ținuturile poloneze, cu o populație de 10 milioane locuitori.

Copiii din Londra nu vor mai fi duși în America. Englezii au luat hotărârea să nu mai trimită în America, în Canada și în Statele-Unite, copiii din Londra. Hotărârea aceasta a adus mare jale și supărare în rândurile femeilor engleze.

Un avion fulger. Nu demult Anglia a comandat un nou fel de avion din America. Avionul acesta se spune că merge cu o viteză neobișnuită, ajungând să facă la oră cam 1020 kilometri.

Să tăcem. În aceste vremuri se pot auzi telurite svonuri turburătoare și neliniștitoare. Pentru a feri țara de astfel de svonuri, ministerul de interne a hotărât să pedepsească foarte aspru pe toți aceia cari vor purta astfel de vorbe și svonuri. Aceasta este una din marea poruncă a vremurilor, tăcerea. Omul să-și dea seama ce vorbește și când trebuie să-și țietine la gură.

Impușcarea unui mare ucigaș, la Cluj. Mai înainte cu câteva luni gazetele din țară au scris pe larg despre un fioros omor săvârșit la Cluj. Soția inginerului Al. Bartok o fost ucisă, zica în amiaza mare, la locuința ei și jetuită. Ucigașul, un ozecare Vasile Târnavanu a fost prins și judecat la moarte. În zilele trecute această hotărâre a fost socotită ca definitivă și nenorocitul făptaș a fost impușcat.

O mare rupere de nori lângă Cluj. În zilele acestea a fost o mare rupere de nori în județul Cluj. Un puhoi de peste 5 metri înălțime s'a revărsat fulgerător asupra comunei Fieburdeni din acest județ. Apele înfuriate au nimicit 18 gospodării și au luat cu ele peste 30 de oameni. Nouă din aceștia s'au înecat. Au fost înecate deasemenia un mare număr de vite și porci. Pagubele pricinuite de ape, în această comună, sunt foarte mari.

Un nou aliat al Angliei. Se spune că Anglia are un nou aliat în lupta pe care o poartă împotriva Italiei și Germaniei. Acest aliat este fostul împărat al abisiniei, Haile Selassie, pe care Anglia îl recunoaște încă de împărat al Abisiniei și-l socotește de aliat în război.

Moartea favițătorului pensionar Teodor Hălmăgian din Bocsig — Arad. S'a dus dintre noi încă unul din vechea generație de dascăli confesionali alipiți cu trup și suflet de biserică noastră. Cu toată vârsta înaintată, n'a părăsit strana, atât de dragă lui, până ce, răpus de boală, suportată cu răbdare creștinească, în ziua de 4 Iulie a. c. și-a dat obștescul sfârșit în etate de 70 ani. Înormântarea a avut loc în ziua de 6 Iulie. — Slujba înormântării au făcut-o preoții: Mon. Petru Vancu, protopop on., paroh în Bocsig; On. Pavel Feier, din Ineu și Sever Lupu, din Bellu. — Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii.

† Profesora Margareta Radoccea n. Băgălian soția dlui revizor școlar Radoccea din Brașov și fica păr. profesor pensionar Ioan Băgălian din Blaj a adormit în Domnul, după scurte suferințe. În ziua de sâmbătă 13 Iulie la Blaj, în al 29-lea an al vieții și al 6-lea al căsătoriei împărțită fiind cu sfințele Taine. Înormântarea i-s'a făcut luni în 15 Iulie, dela casa părintească, cu mare jale. Facă i Dumnezeu parte cu dreptii, iară îndureratei familii dele-i mângâiere!

Poșta gazetei

Petruț Ioan cantor (6310), mai aveți de plată 13 Lei pentru anul acesta.

Augustin Herlo preot (5229). Situația abonamentelor din comuna DV. este următoarea: Seculic Ioan mai restază 450 lei, Negru Ioan 315 lei, Gornic Ilie 150 lei, Cralovician Ioan 225 lei, Istfan Petru 246 lei, Ioan Băluț 105 lei, Gavril Vivrischi 150 lei și Coanță Petru cartor 150 lei.

Melania Prodanciu. Am făcut reclamație la poștă și am primit răspunsul că ziarul Vă merge regulat și că s'au luat toate măsurile de lipsă ca să-l primiți și de acuma încolo regulat.

Pr. Ioan Butnariu Bărbătenii de sus. De aici Vă se trimite regulat câte 21 exemplare. Trebuie că cineva tură din ele, înainte de a le primi Știința Voastră. Vă rugăm, scrieți-ne, cari numerii Vă lipsesc și noi Vi-i trimitem numai decât.

Rar ne căim, vorbind puțin; foarte des, vorbind prea mult.